

Сушко Р.О.

Національний університет фізичного виховання та спорту України

РЕЙТИНГИ ФІНАНСОВОЇ УСПІШНОСТІ ПРОВІДНИХ СПОРТСМЕНІВ СВІТУ

В статті здійснено аналіз та узагальнення даних рейтингу провідних спортсменів світу за фінансовим еквівалентом, враховуючи чинники впливу глобалізації професійного спорту (ЗМІ та рекламний бізнес). Дослідження проведено на матеріалі видів спорту, представники яких найчастіше посідають місця у TOP-10 за версією журналу «Forbes» □ спортсменів, які отримали найвищі фінансові гонорари. Виявлено співвідношення кількісної складової фінансового здобутку впливових зірок спорту завдяки професійній діяльності і гонорарів від рекламної діяльності □ контрактів з елітними світовими брендами і компаніями. Автором зазначено, що на фоні погіршення фінансово-економічної ситуації в світі здобутки найвпливовіших спортсменів світу суттєво зросли за останні п'ять років. За допомогою аналізу та узагальнення отриманих даних показано, що створений образ успішного спортсмена □ кумира мільйонів людей планети, є чинником ефективної фінансово-економічної діяльності, що призводить до підписання фінансово вигідніших рекламних контрактів, більших за доходи від професійної діяльності.

Ключові слова: спорт, аналіз, рейтинг, доходи, глобалізація.

Сушко Р.А. Рейтинги финансовой успешности ведущих спортсменов мира.

В статье осуществлен анализ и обобщение данных рейтинга ведущих спортсменов мира с учетом финансового эквивалента и факторов влияния глобализации профессионального спорта (СМИ и рекламный бизнес). Исследование проведено на материале видов спорта, представители которых чаще всего занимают места в TOP-10 по версии журнала «Forbes» □ спортсменов, получивших самые высокие финансовые гонорары. Виявлено соотношение количественной составляющей финансовых доходов влиятельных звезд спорта благодаря профессиональной деятельности и гонораров от рекламной деятельности □ контрактов с элитными мировыми брендами и компаниями. Автором отмечено, что на фоне ухудшения финансово-экономической ситуации в мире достижения самых влиятельных спортсменов мира существенно выросли за последние пять лет. С помощью анализа и обобщения полученных данных показано, что созданный образ успешного спортсмена □ кумира миллионов людей планеты, является фактором эффективной финансово-экономической деятельности, что приводит к подписанию финансово выгодных рекламных контрактов, превышающих доходы от профессиональной деятельности.

Ключевые слова: спорт, анализ, рейтинг, доходы, глобализация.

Sushko R. Financial success ratings of the world leading athletes.

The article provides the analysis and synthesis of the world leading athletes data ranking regarding the financial equivalent taking into account the factors of professional sport globalization influence (media and advertising business). The study has been conducted basing on different kinds of sports and their representatives who most commonly take place in the TOP-10 magazine "Forbes" namely athletes who have received the highest financial fees. It has been discovered the ratio of quantitative component of influential sports stars financial achievement due to professional activities and fees from advertising such as contracts with elite international brands and companies. The author has noted that against the background of economic and financial situation worsening all over the world the achievements of the most influential athletes in the world have increased significantly over the past five years. Due to the analysis and synthesis of the received data, it is shown that the created image of a successful athlete - an idol of millions of people in the world, is a factor of effective financial and economic activities, leading to the signing of financially lucrative advertising contracts that are bigger than income from professional activities.

Keywords: sports, analysis, rating, income, globalization.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний етап розвитку професійного спорту характеризується значним впливом чинників глобалізації □ міграції спортсменів, тренерів та їх концентрації в кращих регіональних або світових центрах підготовки, професійних лігах з видів спорту, тощо [1, 3, 4, 5]. Особистість спортсменів високої кваліфікації має значущий вплив на широкі верстви населення, формує позитивне відношення до здорового способу життя [1, 2]. Фінансово-економічна складова успішності спортсменів є вагомим аргументом визначення зацікавленості до конкретного виду спорту та професійної діяльності ресурсів засобів масової інформації (інтернет-трансляцій та інтернет-сайтів, телебачення, радіо, наукової періодики і спортивних журналів) і рекламної продукції, що представлена видатними спортивними особистостями [5, 6]. Спостереження за своїми кумирами, окрім вподобання до виду спорту, викликає наступним [2, 3]:

- формуванням почуття гордості та патріотизму за спортсменів □ представників власної країни;
- удосконаленням різних аспектів тренувального процесу та змагальної діяльності, пошуком нових нетрадиційних високоефективних чинників позатренувальної та позазмагальної діяльності;
- удосконаленням зовнішнього середовища тренувальної та змагальної діяльності;
- цікавістю фахівців і вболівальницького загалу до багаторічного протистояння визнаних зірок-спортсменів або зірок-команд національного або міжнародного рівнів;
- значним інтересом широких верств населення до способу життя, особливостей тренувальної та змагальної діяльності відомих спортсменів, які висвітлені в засобах масової інформації.

Це свідчить про актуальність даного напряму наукових досліджень.

Мета дослідження – виявити, дослідити та узагальнити рейтинги фінансової успішності провідних спортсменів

світу за 2011-2015 рр.

Виклад основного матеріалу досліджень. Вплив процесів глобалізації на розвиток спорту вищих досягнень стимулює створення ситуації, в якій провідні спортсмени отримують багатомільйонні гонорари за свою професійну діяльність. Значним прибутком також є рекламні контракти спортсменів – зірок світового рівня. Загальні суми фінансових статків провідних спортсменів виокремлюють їх в унікальну категорію за впливовістю, свідчать про значний інтерес до цієї галузі широких верств населення, державних і громадських організацій. Яскравим прикладом є політична діяльність видатного українського боксера-професіонала Віталія Кличка, який після завершення блискучої спортивної кар'єри на фоні великої популярності, створив власний політичний проект – партію «УДАР» і був обраний мером столиці України – м. Києва. Порівняльний аналіз фінансової успішності провідних спортсменів світу є своєрідним віддзеркаленням впливу чинників глобалізації на спорт вищих досягнень. Крім цього, значну зацікавленість фахівців викликає аналіз видів спорту, які є найбільш рейтинговими з точки зору фінансової мотивації спортсменів екстра-класу. В таблиці 1 наведено узагальнені дані стосовно доходів видатних спортсменів світу, які є найбільш успішними за фінансово-економічною складовою, які складені на матеріалах фінансових рейтингів впливового журналу «Forbes». За різними версіями журналу назва списку змінюється від «найвпливовіші» до «найбагатші» спортсмени світу, що дає підстави для певних узагальнень і взаємозалежності цих термінів.

Таблиця 1

Співвідношення найбільш фінансово успішних спортсменів у TOP-10 рейтингу журналу «Forbes» за період 2011-2015 рр.

Роки	Співвідношення видів спорту за представництвом у рейтингу			
	спортивні ігри, кількість	інші види спорту, кількість	співвідношення	
			за сумами гонорарів, мільйони доларів США	за представництвом видів спорту, кількість
2011	американський футбол – 1 баскетбол – 1 бейсбол – 1 гольф □ 2 теніс □ 1 футбол – 2	бокс □ 1 «формула-1» □ 1	377,43 / 97,5	4:1
2012	американський футбол – 1 баскетбол – 2 гольф □ 2 теніс □ 1 футбол – 2	бокс □ 2	396,1 / 147	4:1
2013	американський футбол – 2 баскетбол – 2 гольф □ 2 теніс □ 1 футбол – 3	---	552,2	10:0
2014	американський футбол – 1 баскетбол – 2 гольф □ 2 теніс □ 2 футбол – 2	бокс □ 1	538,4 / 105	9:1
2015	баскетбол – 3 гольф □ 2 теніс □ 1 футбол – 2	бокс □ 2	490,2 / 460	4:1

Порівняльний педагогічний аналіз таблиці 1 дозволяє визначити певні тенденції стосовно видів спорту, представники яких отримують не тільки славу та визнання, але й значні фінансові гонорари. Беззаперечними, переконливими і стабільними (за кількістю представників у TOP-10 рейтингу журналу «Forbes» за період 2011-2015 рр.) є провідні позиції представників спортивних ігор. Найчастіше до рейтингу найвпливовіших спортсменів світу потрапляли представники баскетболу, гольфу, тенісу і футболу, але найвище фінансове визнання отримують протягом останніх чотирьох років представники професійного боксу. Такий розподіл за популярністю здебільшого відповідає рейтингу цікавості до видів спорту в багатьох країнах світу за даними опитування населення, крім гольфу, який важко демонструвати в програмі телевізійних або кабельних каналів через невизначеність часових показників тривалості гри.

Дані фінансового рейтингу найбільш успішних спортсменів світу за останні п'ять років представлені нижче.

2011 рік: 1. Тайгер Вудс (США, гольф) – 62,29 млн. \$; 2. Філ Мікельсон (США, гольф) – 61,19 млн. \$; 3. Роджер Федерер (Швейцарія, теніс) – 52,78 млн. \$; 4. Менні Пацьйо (Філіппіни, бокс) – 52,50 млн. \$; 5. Фернандо Алонсо (Іспанія, «Формула-1») – 45 млн. \$; 6. Леброн Джеймс (США, баскетбол) – 44,5 млн. \$; 7. Ліонель Мессі (Аргентина, футбол) – 43,8 млн. \$; 8. Крістіану Роналдо (Португалія, футбол) – 38,8 млн. \$; 9. Пейтон Меннінг (США, американський футбол) – 38,07 млн. \$; 10. Алекс Родрігес (США, бейсбол) – 36 млн. \$.

2012 рік: 1. Флорід Мейвезер (США, бокс) – 85 млн. \$; 2. Менні Пацьйо (Філіппіни, бокс) – 62 млн. \$; 3. Тайгер Вудс (США, гольф) – 59,4 млн. \$; 4. Леброн Джеймс (США, баскетбол) – 53 млн. \$; 5. Роджер Федерер (Швейцарія, теніс) – 52,7 млн. \$; 6. Кобі Брайант (США, баскетбол) – 52,3 млн. \$; 7. Філ Мікельсон (США, гольф) – 47,8 млн. \$; 8. Девід Бекхем (Великобританія, футбол) –

46 млн. \$; 9. Кріштіану Роналдо (Португалія, футбол) – 42,5 млн. \$; 10. Пейтон Меннінг (США, американський футбол) – 42,4 млн. \$.

2013 рік: 1. Тайгер Вудс (США, гольф) – 78,1 млн. \$; 2. Роджер Федерер (Швейцарія, теніс) – 71,5 млн. \$; 3. Кобі Брайант (США, баскетбол) – 61,9 млн. \$; 4. Леброн Джеймс (США, баскетбол) – 59,8 млн. \$; 5. Дрю Бріз (США, американський футбол) – 51 млн. \$; 6. Аарон Роджерс (США, американський футбол) – 49 млн. \$; 7. Філ Мікельсон (США, гольф) – 48,7 млн. \$; 8. Девід Бекхем (Великобританія, футбол) – 47,2 млн. \$; 9. Кріштіану Роналдо (Португалія, футбол) – 44 млн. \$; 10. Ліонель Мессі (Аргентина, футбол) – 41 млн. \$.

2014 рік: 1. Флойд Мейвезер (США, бокс) – 105 млн. \$; 2. Кріштіану Роналдо (Португалія, футбол) – 80 млн. \$; 3. Леброн Джеймс (США, баскетбол) – 72,3 млн. \$; 4. Ліонель Мессі (Аргентина, футбол) – 64,7 млн. \$; 5. Кобі Брайант (США, баскетбол) – 61,5 млн. \$; 6. Тайгер Вудс (США, гольф) – 62,2 млн. \$; 7. Роджер Федерер (Швейцарія, теніс) – 56,2 млн. \$; 8. Філ Мікельсон (США, гольф) – 53,2 млн. \$; 9. Рафаель Надаль (Іспанія, теніс) – 44,5 млн. \$; 10. Метт Райан (США, американський футбол) – 43,8 млн. \$.

2015 рік: 1. Флойд Мейвезер (США, бокс) – 300 млн. \$; 2. Менні Пацьяо (Філіпіни, бокс) – 160 млн. \$; 3. Кріштіану Роналдо (Португалія, футбол) – 79,6 млн. \$; 4. Ліонель Мессі (Аргентина, футбол) – 73,8 млн. \$; 5. Роджер Федерер (Швейцарія, теніс) – 67 млн. \$; 6. Леброн Джеймс (США, баскетбол) – 64,8 млн. \$; 7. Кевін Дюрант (США, баскетбол) – 54,1 млн. \$; 8. Філ Мікельсон (США, гольф) – 50,8 млн. \$; 9. Тайгер Вудс (США, гольф) – 50,6 млн. \$; 10. Кобі Брайант (США, баскетбол) – 49,5 млн. \$.

Аналіз економічних успіхів провідних спортсменів світу за період 2011-2015 рр. свідчить про позитивний розвиток фінансової складової їх успіху. Зростання гонорарів провідних спортсменів світу виглядає певним винятком на фоні загального погіршення фінансово-економічної ситуації та прогнозів рецесивного розвитку економік найбільш потужних країн світу. Показники загальної суми призових і рекламних коштів, які зароблені провідними спортсменами (TOP-10) за останні 5 років свідчать про її неухильне зростання: 2011 рік – 474,93 млн. \$; 2012 рік – 543,1 млн. \$; 2013 рік – 552,2 млн. \$; 2014 рік – 643,4 млн. \$; 2015 рік – 950,2 млн. \$. Це ще раз доводить загальновідому істину, що людина у всі часи розвитку цивілізації і суспільно-економічних формацій потребує видовищ.

Вражає стабільність здобутків Тайгера Вудса, Філа Мікельсона, Кріштіану Роналдо, Роджера Федерера, Лебрана Джеймса, які останні п'ять років посідають почесні місця в TOP-10 провідних спортсменів світу за сумами гонорарів; чотири рази до складу TOP-10 увійшли Ліонель Мессі та Кобі Брайант; трічі – Флойд Мейвезер і Менні Пацьяо. І хоча представники боксу за кількісними показниками присутності у списках TOP-10 поступились представникам ігрових видів спорту, та за якісним еквівалентом здобутків випередили їх у рази. Епатаж, самовпевненість і майстерність допомагають Флойд Мейвезеру заробляти мільйони, і отримує він їх за один, або два поєдинки на рік. У чемпіона світу в напівлегкій і напівсередній вагових категоріях кількість перемог співпадає з кількістю боїв – 49, що зрозуміло викликає захоплення шанувальників боксу. Більша частина його прибутку припадає саме на рахунок платних телевізійних трансляцій. Професійний бокс є одним з найбільш економічно ефективних видів спорту, що підтверджують позиції у списках журналу «Forbes» і особисті гонорари іншого знаменитого боксера □ Менні Пацьяо. Аналіз гонорарів провідних спортсменів рейтингу TOP-10 за версією журналу «Forbes» дозволяє констатувати, що більшість у долі доходів припадає на участь у рекламних проєктах провідних компаній, де важливу роль відіграє вміль діловий підхід і бізнесовий талант. Флойд Мейвезер слугує в цьому питанні яскравим прикладом, адже він максимально збільшує свої здобутки за рахунок власної промоутерської компанії (отримує прямиий дохід від продажу квитків на свої бої, від телевізійних прав і спонсорських контрактів і навіть виплачує призові своєму противнику, як організатор бою).

Роджер Федерер виглядає в цьому питанні прямою протилежністю: без зайвого розголосу допомагає голодним дітям Африки, приймає участь у благодійних заходах, де створює позитивний імідж, який є прикладом для наслідування особистості провідного спортсмена. Скромно відмовився втретє нести прапор на відкритті Олімпійських ігор, вважаючи, що така важлива місія може бути довірена іншому представникові Швейцарії. Нескромними виглядають лише його доходи □ за версією американського журналу «Sport Illustrated», Роджер □ найбагатший неамериканський спортсмен світу. Вражає його вміння підписувати численні контракти з низкою відомих брендів (від виробників шоколаду до елітних годинників).

Як не дивно, але для різних видів спорту, крім спортивних результатів, для великої популярності необхідний різний імідж: в консервативному тенісі – позитивний, в агресивному боксі спрацьовує на всі 100% негативний і часто винятково епатажний. Для елітарного і солідного гольфу, що приносив значні рекламні контракти Тайгеру Вудсу, скандал сексуального характеру виявився зайвим. Втративши бездоганну репутацію, він втратив доходи, адже відомі бренди визнали подальше співробітництво неможливим і розірвали контракти.

Окрім бізнесових умінь і навичок, на рекламне визнання і подальше бажання провідних світових брендів зробити видатного спортсмена обличчям проєкту суттєво впливають не лише особисті досягнення, імідж спортсмена, популярність виду спорту, але і харизматична зовнішність. Так Девід Бекхем при доходах від спортивної діяльності за рік в 9 млн. \$, від рекламних контрактів з «BurgerKing», «Samsung» і «H&M» отримав – 37 млн. \$; Філ Мікельсон – 43 млн. \$ від реклами «Barclay's», «KPMG», «Exxon», «Rolex», «Amgen/Pfizer» і 4,8 млн. \$ від спортивної діяльності (включно з призовими); Роджер Федерер – 7,7 млн. \$ заробив на корті, а 45 млн. \$ за рахунок рекламних контрактів з «Nike», «Rolex», «Credit Suisse»; Леброн Джеймс – 13 млн. \$ отримав за гру на баскетбольному майданчику, в той час коли бренди «Nike», «McDonald's», «Coca-Cola», «Dunkin' Donuts», «Baskin Robbins» оцінили його роботу в 40 млн. \$; попри скандальні проблеми Тайгер Вудс за спортивну діяльність отримав – 4,4 млн. \$, а дохід від рекламного контракту з «Nike» склав – 55 млн. \$. В порівнянні з перерахованими вище, співвідношення заробітків професійною діяльністю і рекламним бізнесом у футболістів виглядає більш посередньо: Кріштіану Роналду заробив 20,5 млн. \$ ефективною грою і 22 млн. \$ за рахунок реклами «Nike», «Castrol», «Clear», «Armani»; Пейтон Меннінг – 32,4 млн. \$ отримав за спортивну діяльність і, на фоні інших, лише 10 млн. \$ за рекламу «Reebok», «Sony», «PapaJohn's». Представники ж боксу в такому вивченні питання посіли останні позиції, хоча в загальному еквіваленті доходів мають перші дві. Доходи від реклами Менні Пацьяо з «Nike», «Hewlett-Packard» і «Hennessy» склали 6 млн. \$ при 56 млн. \$ від професійної діяльності, в той час як переможець рейтингу з 85 млн. за спортивну діяльність 2012 року Флойд Мейвезер взагалі не заключив жодного особистого рекламного

контракту. Представлені дані статистично подібні з останніми роками, наприклад, у 2015 році феноменальною результативністю у 60 голів за «Real» (Мадрид) трьохкратний діючий володар «Золотих м'ячів» Крістіану Роналду заробив 50 млн. \$, а рекламні доходи склали – 29,6 млн. \$; переможець Ліги чемпіонів Ліонель Мессі теж 50 млн. \$ отримав за футбольні досягнення, а в комерційному змаганні програв португальцю, отримавши за рекламу 23,8 млн. \$; здобутки спортивної діяльності у багаторазового триумфатора турнірів серії «Великого шолому» Роджера Федерера незрівнянно менші по відношенню до високої ціни його бездоганного статусу і репутації у респектабельних рекламодавців; а два боксера Флойд Мейвезер і Менні Пахьяо, які провели «бій століття» у 2015 році, отримали гонорари незрівнянно більші, ніж заробили рекламними контрактами.

ВИСНОВКИ:

1. За період 2011-2015 рр. показники фінансової успішності провідних спортсменів світу за версією TOP-10 журналу «Forbes» лінійно зростали: 2011 рік – 474,93 млн. \$; 2012 рік – 543,1 млн. \$; 2013 рік – 552,2 млн. \$; 2014 рік – 643,4 млн. \$; 2015 рік – 950,2 млн. \$.

2. Місця в рейтингах і популярність видів спорту в засобах масової інформації відповідають рейтингу фінансового розташування у списку TOP-10 за версією журналу «Forbes» провідних спортсменів світу.

3. Імідж успішного спортсмена є ефективним чинником, який впливає на можливості ділової активності провідних спортсменів світу, що призводить до підписання фінансово вигідніших рекламних контрактів, більших, ніж професійний зарібок.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК у даному напрямі ґрунтуються на необхідності подальшого вивчення процесів розвитку професійного спорту в умовах впливу чинників глобалізації спорту вищих досягнень. Зокрема, найбільш актуальними є напрями, які стосуються моделювання процесів розвитку професійного спорту, визначення прогностичних характеристик розвитку певного виду спорту в конкретному регіоні, тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисова О.В. Глобализация и ее влияние на развитие мирового профессионального тенниса / О.В. Борисова // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2012. □ № 5 (1). – С. 117-123.

2. Кириленко О.М. Трансформації інституту спорту в сучасному українському суспільстві: автореф. дис. ... доктора соц. наук: спец.: 22.00.03 / О.М. Кириленко. – К.: КНУ, 2013. – 34 с.

3. Ессентаев Т. Современная система подготовки спортсменов в олимпийском спорте и ее внешняя среда / Т. Ессентаев // Наука в олимпийском спорте. – 2015. – № 4. – С. 7-11.

4. Maguire J. Power and global sport / J. Maguire. – London: Routledge, 2005. – P. 207–233.

5. Bilogur V. Axiological measurement and meaning of life reflexes individual athlete under globalization / V. Bilogur // Humanities Bulletin of Zaporizhzhе State Engineering Academy. – 2015. – Vol. 63. – P. 198-207.

6. Luo L. Globalization and the rise of the chinese basketball market / Lin Luo, Yongguan Dai, Fuhua Huang // International journal of the history of sport. – 2015. – Volume 32, Issue 10. □ P. 1321-1335.

Тимо Є.В.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИВАТНИХ СПОРТИВНИХ КЛУБІВ УКРАЇНИ

В роботі здійснений аналіз роботи приватних спортивних клубів України на підставі відомих законів щодо фізичної культури та спорту в Україні. Виокремлені проблеми розвитку спорту та фізичної культури на приватних засадах. Проведена паралель із ДЮСШ та іншими спортивними школами які ведуть свою діяльність на території України. Розкрита значущість діяльності приватних спортивних клубів у сучасному суспільстві.

Синтез та узагальнення інформації дозволяють зазначити, що в Україні існує чотири головні організаційні форми діяльності спортивних клубів: професійні спортивні клуби, відомчі спортивні клуби, фізкультурно-спортивні товариства та приватні спортивні клуби. Законом України про спорт та фізичну культуру чітко визначена роль та діяльність професійних спортивних клубів, відомчих спортивних клубів, фізкультурно-спортивних товариств різноманітних спортивних шкіл, які працюють на державних засадах. Але приватним спортивним клубам не відведено достатньо місця у законодавчій базі. Саме ці фактори уповільнюють їх діяльність, адже приватні спортивні клуби не мають жодної підтримки з боку держави, а робота клубів не має чіткої позиції з боку законодавства.

На даний момент приватні спортивні клуби виконують багато функцій та надають різноманітні послуги, такі як: навчання дітей та дорослих різноманітним видам спорту, рекреаційні, реабілітаційні та ін..

Ключові слова: приватні спортивні клуби, ліцензування, фізична культура, закон.

Тимо Є.В. Деятельность частных спортивных клубов Украины

В работе осуществлен анализ работы частных спортивных клубов Украины на основании известных законов по физической культуре и спорту в Украине. Выделение проблемы развития спорта и физической культуры на частных началах. Проведена параллель с ДЮСШ и другими спортивными школами ведущих свою деятельность на территории Украины. Раскрыта значимость деятельности частных спортивных клубов в современном обществе.

Синтез и обобщение информации позволяют отметить, что в Украине существует четыре главных организационные формы деятельности спортивных клубов: профессиональные спортивные клубы, ведомственные спортивные клубы, физкультурно-спортивные общества и частные спортивные клубы. Законом Украины о спорте и физической культуре четко определена роль и деятельность профессиональных спортивных клубов, ведомственных